

Introduktion till förtroendevalda

Kultur- och bildningsnämnden

Datum
2026-08-31

Diarienummer
KBN 2026/91

I samarbete med
Kultur- och bildningsnämnden

Handläggare
Kristine Brosjö
För organisation
Kultur- och bildningsförvaltningen

Version KBN 0:1



Innehåll

1	Kultur- och bildningsnämnden.....	3
1.1	Vad är nämndens uppdrag?	3
1.2	Folkrörelseberedningen.....	4
2	Kultur- och bildningsförvaltningens organisation samt stiftelser, bolag och verksamheter inom kultursamverkansmodellen	4
2.1	Kultur- och bildningsförvaltningen.....	4
2.1.1	Hur påverkar kultur- och bildningsnämnden medborgarna i vardagen?.....	5
3	Beredningsprocess och sammanträde	6
3.1	Sammanträde.....	6
4	Styrdokument.....	6
4.1	Regionplan	6
4.2	Kultur- och bildningsplan 2023-2027	6
4.3	Region Dalarnas biblioteksplan 2023-2027	6
4.4	Publikationer Kultur och bildning	6
4.5	Bidrag och stipendier.....	7
5	Nämndspecifik ordlista	7

1 Kultur- och bildningsnämnden

Denna introduktion beskriver Kultur- och bildningsnämndens organisation, ansvarsområde, arbetssätt, styrande dokument och hur Kultur- och bildningsnämnden påverkar medborgare i vardagen.

Kultur- och bildningsnämnden består av sju ledamöter och sju ersättare. Nämndens presidium utgörs av ordföranden samt förste och andre vice ordförande.

Kultur- och bildningsnämnden sammanträder sex gånger per år och har haft sina sammanträden på onsdagar kl. 09:00 – ca.16:00.

Kultur- och bildningsnämnden sammanträder som regel i lokalen Stängslet på Myntgatan 2 i Falun, där två av Kultur- och bildningsförvaltningens verksamheter finns.

1.1 Vad är nämndens uppdrag?

Kultur- och bildningsnämnden har ett särskilt ansvar för regionens strategiska arbete inom kultur- och bildningsområdet och ett samlat ansvar för drift och förvaltning av regionens skol- och kulturenheter.

Nämnden ska hålla sig informerad om och följa verksamheten i regionens kulturstiftelser (Dalarnas museum, Dalateatern, Musik i Dalarna) och övriga stiftelser inom kultur och bildning där regionfullmäktige utser representant i styrelsen.

Kultur- och bildningsnämnden ansvarar bland annat för:

- Statsbidrag och regionbidrag till regionala kulturverksamheter, samt regionbidrag till rörelseägda folkhögskolor i Dalarna.¹
- Hanterar omfattande bidragsgivning via stiftelser och fonder, verksamhetsstöd till fria scenkonstgrupper, arrangemansbidrag med mera. Fördelar regionens bidrag till ideella organisationer inklusive funktionsrättsorganisationerna, studieförbunden och de politiska ungdomsförbunden.
- Konstnärlig utsmyckning av regionens lokaler.
- Utdelning av kulturpris, kulturstipendier.
- Kultur- och bildningsnämnden är styrelse för Malungs folkhögskola, Mora folkhögskola och Fornby folkhögskola.

I fördelningen av medel och uppdrag förväntas KBN leva upp till principen om armlängdsavstånd där politiker beslutar om budget, lagar och övergripande mål för kulturen medan professionen genom sakkunniga experter, tjänstepersoner och konstnärer avgör det faktiska innehållet och vilka verk som visas.

¹ Sedan 2012 ingår Region Dalarna i kultursamverkansmodellen vilket ger kultur- och bildningsnämnen rätten att fördela statliga medel till regional kulturverksamhet. År 2026 fördelade KBN 44 miljoner kr till tolv länskulturverksamheter som därmed även förväntas följa de nationella kulturpolitiska målen.

1.2 Folkrörelseberedningen

Från och med 1 januari 2027 överförs folkrörelseberedningens uppdrag till kultur- och bildningsnämnden. Folkrörelseberedningen avskaffas.

Folkrörelseberedningen, som i dagsläget är knuten till kultur- och bildningsnämnden, har till uppgift att förbereda nämndens fördelning av regionens bidrag till ideella organisationer inklusive funktionsrättsorganisationerna och de politiska ungdomsförbunden.

Folkrörelseberedningen består i dagsläget av fem ledamöter och fem ersättare, utsedda av Kultur- och bildningsnämnden.

2 Kultur- och bildningsförvaltningens organisation samt stiftelser, bolag och verksamheter inom kultursamverkansmodellen

För närvarande är länskultur- och bildningsverksamheter organiserade på nedanstående sätt.



Figur 1.

Trädet symboliserar kultur- och bildningsförvaltningens organisation. I kronan visas verksamheter inom förvaltningen och dess chefer. Till vänster om trädstammen finns stiftelser som har Region Dalarna som stiftare och där nämnden ska hålla sig informerad, och till höger verksamheter med uppdrag och bidrag från KBN genom kultursamverkansmodellen samt ägda bolag.

2.1 Kultur- och bildningsförvaltningen

Enheten Främjande och strategi genomför ett brett och strategiskt arbete inom scenkonst, bild och form, biblioteksutveckling, kulturskolesamordning samt strategiska uppdrag.

Enheten för stöd och utveckling ansvarar för förvaltning och utveckling av kultur- och bildningsförvaltningens stöd- och bidragssystem samt för Region Dalarnas konstsamling och museiverksamheten vid Mentalvårdsmuseet i Säter.

Uppdraget omfattar handläggning av bidrag till kulturverksamheter och civilsamhälle samt drift och tillgängliggörande av regionens konst- och museisamlingar.

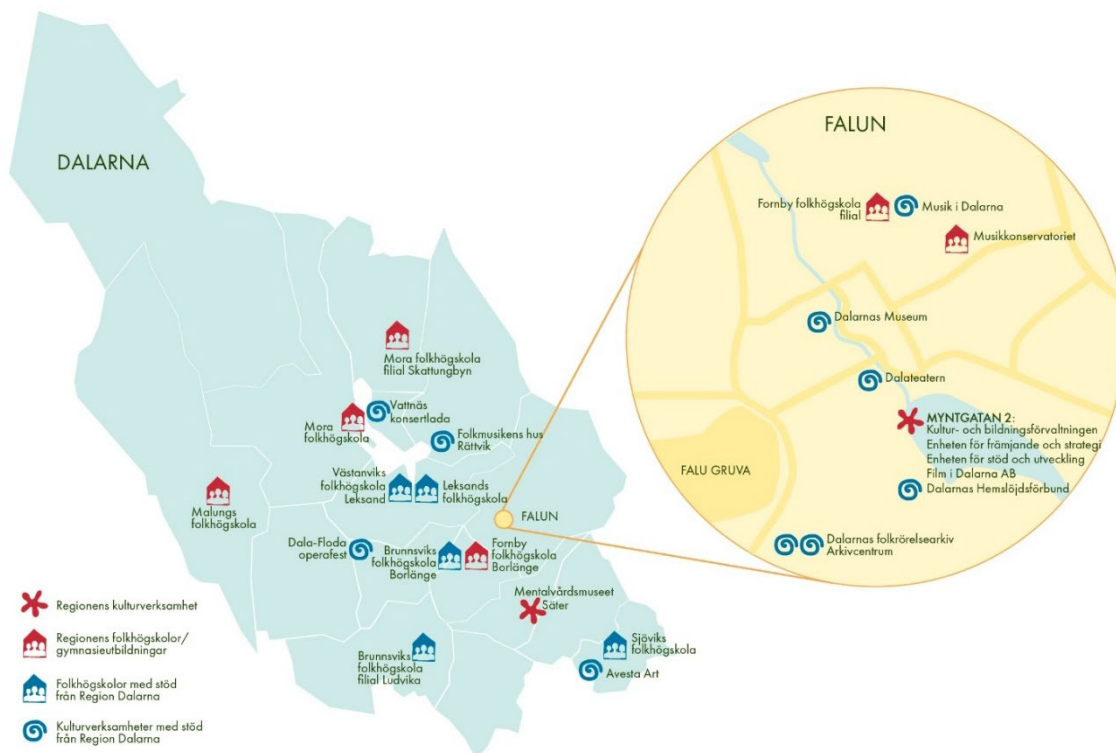
Även Musikkonservatoriet i Falun, som bedriver riksrekryterande spetsutbildning i musik på gymnasienivå.

Kultur- och bildningsnämnden är också styrelse för Region Dalarnas tre folkhögskolor, Mora, Malung och Fornby, samt fördelar bidrag och mobilitetsersättning till externa folkhögskolor.

Inom hela kultur- och bildningsförvaltningen arbetar cirka 180 medarbetare.

2.1.1 Hur påverkar kultur- och bildningsnämnden medborgarna i vardagen?

Genom sitt uppdrag bidrar kultur- och bildningsnämnden till att göra konst och kultur tillgänglig för invånare i hela Dalarna samt till att genom bidragsgivning stärka invånarnas möjligheter att ta del av kultur och utveckla civilsamhället. Säkerställa tillgång och tillgänglighet till kultur och bildning med hög kvalitet i hela Dalarna, samt främja allas möjlighet till eget skapande, deltagande och engagemang i kulturliv och bildning.



Figur 2.

Bilden visar spridningen av länskulturinstitutioner och folkhögskolor, både i regional och rörelsedriven regi. De flesta av dem är koncentrerade till Falun.

3 Beredningsprocess och sammanträde

Ledningen i förvaltningen har löpande möten där pågående och kommande ärenden diskuteras och planeras. Beredningsprocessen inför ett tjänstemannasammanträde inleds med att nämndcontroller tar fram preliminära ärendelistor.

När handläggarna har tagit fram underlag kvalitetssäkras dessa av ansvarig chef, berörda tjänstepersoner och nämndcontroller. Efter detta går ärendet vidare till presidiedeberedningen.

På presidiedeberedningen medverkar ordförande, 1:e vice och 2:e vice ordföranden, samt förvaltningschef, berörda tjänstepersoner och nämndcontroller. Där diskuteras alla ärenden inför det kommande nämndsammanträdet.

3.1 Sammanträde

Vid mötets början sköter sekreteraren uppropet. Under resten av mötet för sekreteraren protokoll i enlighet med gällande rutiner och lagstiftning.

Eventuella skriftliga reservationer, yrkanden och protokollsanteckningar under mötet ska skickas in till sekreteraren via e-post.

Om något ärende kräver omedelbar justering hanteras detta direkt efter sammanträdet. Eftersom signeringen är digital behöver ordförande och justerare inte nödvändigtvis stanna kvar i möteslokalen.

Efter sammanträdet lämnar ledamöter och ersättare in arvodesblanketter enligt gällande arvodesreglemente.

Protokollet skickas för digital signering av ordförande, justerare samt sekreterare. Justerat protokoll anslås samt publiceras i mötets mapp i Netpublicator.

4 Styrdokument

Nedan redovisas de viktigaste styrdokumenterna för kultur- och bildningsnämnden.

4.1 Regionplan

[Regionplan - Region Dalarna](#)

4.2 Kultur- och bildningsplan 2023-2027

Dalarna har som enda region i Sverige en gemensam plan för kultur och folkbildning. Planen visar hur kulturverksamheten och folkbildningen ska utvecklas och främjas i regionen.

[Kultur- och bildningsplan 2023-2027](#)

4.3 Region Dalarnas biblioteksplan 2023-2027

[Region Dalarnas biblioteksplan 2023-2027](#)

4.4 Publikationer Kultur och bildning

[Kultur och bildning - Region Dalarna](#)

4.5 Bidrag och stipendier

[Bidrag och stipendier](#)

5 Nämndspecifik ordlista

Kultursamverkansmodellen (KSAM): Staten/Kulturrådet har överlåtit på varje region att fördela det statliga regionala verksamhetsbidraget ur den statliga kulturbudgeten. Syftet är att öka det regionala och lokala inflytandet och se till att de nationella kulturpolitiska målen uppnås.

[Klicka här](#) för att se en Kulturrådets korta introduktionsfilm om kultursamverkansmodellen.

Nationella kulturpolitiska mål: Målen för kulturpolitiken är att kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund, att alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet och att kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling. (Beslutade i riksdagen år 2009).

Armlängds avstånd: är en princip som innebär att politikerna ska bestämma ramar och budget för kulturen, men inte styra det konstnärliga innehållet.

Delegering: Att överlåta beslutanderätt till någon annan (delegat) som fattar beslut i nämndens/organets ställe.

Verkställighet: Åtgärder som genomförs av förvaltningen utifrån redan fattade beslut utan eget beslutsutrymme eller egna bedömningar.

Anmälningssärende: Används för att meddela beslut fattade av annan, till exempel annan myndighet, nämnd mm. som har giltighet för nämndens verksamhet.

Handläggare: Handläggare är den som skriver fram tjänsteutlåtandet med förslag till beslut i ett ärende som skall gå till styrelse eller nämnd.

Förkortningar:

KBN = Kultur- och bildningsnämnden

KSAM = Kultursamverkansmodellen

KUR = Kulturrådet

FBR = Folkbildningsrådet

OFI = Offentligägda folkhögskolors intresseorganisation

RIO = Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation

SKR = Sveriges kommuner och regioner
